

ДО
КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ
НА СЪОБЩЕНИЯТА
УЛ. „ГУРКО“ № 6
СОФИЯ, 1000

На вниманието на д-р Веселин Божков – Председател

Относно: проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на линии под наем на дребно, пазара на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и пазара на магистрални сегменти на линии под наем на едро

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

С решение № 226 от 16.02.2012 г. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) откри обществено обсъждане на проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на линии под наем на дребно, пазара на терминиращи сегменти на линии под наем на едро и пазара на магистрални сегменти на линии под наем на едро. В рамките на определения срок „Българска телекомуникационна компания“ АД (БТК) предоставя становище по предложените от КРС регулаторни мерки.

I. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

КРС извършва пазарни анализи с цел да се оцени развитието на съответен пазар и да се установи дали е необходима регулаторна намеса за осигуряване на ефективна конкуренция. За да се гарантира, че предприетите от КРС мерки няма да засегнат необосновано развитието на пазара и участниците в него, степента на регулаторна намеса следва да бъде съобразена с тенденциите на развитие на съответния пазар.

Развитието на пазара на линии под наем показва наличие на устойчива конкуренция. Един от основните индикатори за наличие на конкурентна среда е ценовата политика, провеждана от предприятията. Анализът показва, че за периода 2008-2010 г. приходите от предоставяне на линии под наем на едро намаляват, докато броя на предоставените линии се увеличава. По отношение линиите под наем на дребно КРС установява устойчиво намаление в реализираните приходи като в същото време броят на предоставените линии не намалява толкова съществено. Оттук следва извода, че предприятията водят ценова политика, която се определя от търсенето на пазара, без

да е налице конкурентен натиск от едно предприятие със значително въздействие върху пазара.

При така установените тенденции на развитие на пазара може да се направи обосновано предположение, че на съответните пазари е налице ефективна конкуренция. Предвид посоченото считаме, че тенденцията на развитие на пазара показват липса на необходимост от регулаторна намеса. Не са налице основания за продължаване на вече наложени задължения, както и налагането на нови такива. Правилната оценка на пазарната ситуация показва необходимост от отмяна на всички наложени задължения, които действат към момента и въздържане от регулаторна намеса на съответните пазари.

II. ОБХВАТ НА УСЛУГИТЕ, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ КВАЛИФИЦИРАНИ КАТО ЛИНИИ ПОД НАЕМ

С настоящото бихме искали да обърнем внимание върху допуснати неточности при определяне на обхвата от услуги, които могат да бъдат квалифицирани като услуга „линия под наем“.

Съгласно дефиницията на услугата „линия под наем“, същата представлява услуга, чрез която се осигурява прозрачен преносен капацитет между крайни точки на електронната съобщителна мрежа без комутация по заявка - комутационни функции, които потребителят може да контролира като част от предоставянето на линиите под наем.

Видно от посочената дефиниция, за да е налице услугата „линия под наем“ е необходимо изграждане на постоянен канал между две крайни точки на мрежата, като този канал е запазен изцяло за клиента, който не дава предварителна или друга заявка до къде следва да достигнат пакетите.

При анализа на състоянието на мрежата на БТК КРС посочва, че дружеството предоставя алтернативни линии под наем, базирани на Ethernet протоколи, чрез мрежата си с пакетна комутация, включително чрез изградената си MAN мрежа. КРС квалифицира услугите MAN City и MAN Intercity като линии под наем. Предвид дефиницията на услугата „линии под наем“, посочените услуги не могат да бъдат квалифицирани като част от разглеждания пазар по следните аргументи:

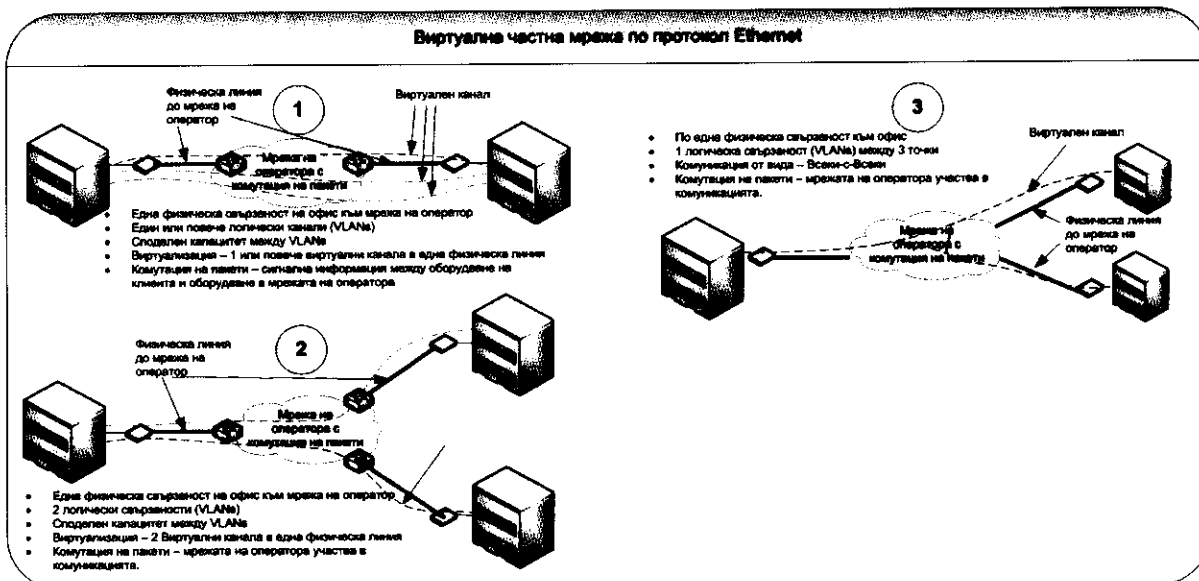
На първо място, БТК е предоставило информация относно предлаганата MAN услуга на БТК. Тази информация се съдържа и на страницата на БТК в интернет. В описанието на услугата се посочва изрично, че същата предлага **комутация по заявка**. При тази характеристика на предлаганата услуга, същата не може да бъде определена като „линия под наем“.

На следващо място, основните технически характеристики на Metro Ethernet услуги за пренос на данни (MAN - услуги) не могат да квалифицират услугата като „линия под

наем". Основните характеристики на предлаганите MAN услуги, които съществено ги различават от услугата „линия под наем“, са следните:

- Услугата е на ниво 2 (L2 услуга) – без гаранция за капацитет/трафик на мрежово ниво;
- Услугата е протоколно зависима услуга – Ethernet протокол;
- Услугата се предоставя през споделена среда/инфраструктура при което се реализира виртуализация – липсват реални дедикирани трафични връзки/paths;
- Обменя се сигнална информация между клиента и мрежата на оператора;
- Създава се комутируем канал – пакетна комутация;
- Не предоставя “тактова честота” и синхронизация между крайни точки;
- Липсват гаранции за капацитет/трафик между крайни точки на клиента, тъй като:
  - се използва споделена среда в мрежата на оператора
  - има възможност за претоварване на една точка на клиента в следствие на едновременна комуникация с повече на брой други точки;
- Свързаността е point-to-multipoint – между 2 и повече точки
- Трафичните възможности по дадено направление **силно зависят** от типа трафик и големина на data рамката тъй като е налице:
  - Сериозна деградация на пропускателната възможност при VoIP услуги, streaming и други;
  - Производителите на такова оборудване дават по спецификации “производителност” при определени обстоятелства, а не гарантиран капацитет;
  - Следствие на горното, съществуват реномирани световни лаборатории за тестване на производителността с цел референтни стойности.
- Сумарният капацитет, предоставен на всички клиенти, многократно надвишава инсталирания капацитет на мрежата, тъй като се залага коефициент на споделяне по отношение на мрежовите ресурси;
- **Комуникацията/сигнализацията се осъществява на базата на Ethernet рамка между оборудване на клиент и Ethernet оборудване на оператора**
- **Виртуализация на физическата свързаност и комутация на базата на пакет/виртуален канал.**
- **Различни сценарии и решения в зависимост от нуждите на клиента.**

В допълнение, представяме схема на услугата, изобразяваща само част от възможните реализации и топологии.

Предвид всичко изложено по-горе, считаме че предлаганите от БТК MAN услуги не могат да бъдат квалифицирани като линии под наем.

В допълнение е необходимо да се отбележи и следното:

При определяне на продуктивния обхват на линии под наем на дребно КРС некоректно е включила услугите, при които потребителят има желание да контролира или управлява отделна част от услугата (включително маршрутизацията¹). Считаме, че при приемането на окончателния проект на решение КРС така описаните услуги следва да отпаднат.

III. ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПАЗАРА НА ТЕРМИНИРАЩИ СЕГМЕНТИ НА ЛИНИИ ПОД НАЕМ НА ЕДРО СЪС СКОРОСТ ДО И ВКЛЮЧИТЕЛНО 8 Mbit/s

A. Според представения на обществено обсъждане проект КРС приема, че на посочения пазар не е налице ефективна конкуренция поради факта, че БТК има качеството на предприятие със значително въздействие върху пазара. Считаме, че така направените изводи на КРС не отговарят на обективната ситуация на разглеждания пазар. Считаме, че анализът на развитието на пазара доказва наличие на ефективна конкуренция, което обосновава въздържане на КРС от регулаторна намеса. Аргументите в тази посока са, както следва:

- 1. Състоянието на пазара на линии под наем показва, че регулаторната намеса е неоправдана**

¹ Стр. 36 от приложението към проекта на решение

Съгласно чл. 24 от Методиката за условията и реда за определяне, анализ и оценка на съответните пазари и критериите за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара (Методиката), предприятие със значително въздействие върху пазара е това, което самостоятелно или съвместно с други предприятия се ползва от позиция, равностойна на господстваща, **т.е. позиция на икономическа сила, позволяваща му да следва поведение до съществена степен независимо от конкуренти, потребители и крайни потребители.**

На първо място, извършеният анализ показва, че за БТК не са налице възможности да прехвърли пазарна сила на пазарите на дребно.

Анализът на състоянието на пазарите на дребно показва ясна тенденция на преминаване към алтернативни линии под наем. Според изводите в анализа, КРС очаква както в краткосрочен, така и в дългосрочен план темпът на нарастване в потреблението на алтернативни линии под наем да се запази, а миграцията от традиционни към алтернативни линии да продължи и дори да се засили. Комисията посочва изрично, че се наблюдава се процес на миграция от страна на потребителите от традиционни към алтернативни линии под наем на дребно, поради което **участниците на пазара са се насочили към предлагане на алтернативни линии със скорости над 10 Mbit/s**, адаптирайки се към промените в търсенето и предлагането. Наблюдаваният процес на намаляване на цените се дължи на участниците на пазара, които се конкурират помежду си, с цел привличане на по-голям брой потребители на предлаганите от тях услуги.

На следващо място, анализът на КРС показва, че към края на 2010 г. **над 82 %** от пазара на линии под наем **до 8 Mbts/s** се състои от предоставяне на **традиционни линии под наем**. В тази връзка, за БТК не е налице възможност да прехвърли своята пазарна сила чрез създаване на бариери за навлизане на пазара на линии до 8 Mbts/s. Характеристиките на предлаганите линии под наем на едро на разглеждания пазар не дават предимство на БТК, тъй като търсенето на традиционни линии под наем на дребно съществено спада. Трайната тенденция на отлив от ползване на традиционни линии под наем на пазара на дребно отнема възможността на БТК да следва поведение, независимо от своите абонати и конкуренти.

Предвид изложеното по-горе, изводът който се налага е, че на пазара на терминиращи линии под наем със скорост до и вкл. 8 Mbit/s не са налице условия, които дават възможност на БТК да следва поведение, независимо от своите конкуренти. Тенденцията на развитие на пазара на дребно показва, че крайните потребители се насочват към предоставяне на алтернативни линии, за предоставянето на които се изисква развиване на оптична мрежа. По отношение развитието на оптична мрежа КРС БТК е поставена в равностойно положение с алтернативните оператори, видно от извършения анализ, поради което дружеството не притежава специални предимства пред своите конкуренти.

2. Разглежданият пазар не подлежи на ex ante регулиране, тъй като трите критерия, определени в чл. 152, ал.3 от ЗЕС не са изпълнени кумулативно.

В рамките на извършения анализ КРС прилага теста на трите критерия по отношение дефинираните подпазари. Считаме, че изводите на КРС по отношение на пазара на терминиращи линии под наем със скорост до и вкл. 8 Mbit/s са некоректни по следните аргументи:

2.1. Изводите от извършения анализ водят до заключение, че не са налице структурни бариери за навлизане на пазара:

Съгласно чл. 7, ал.1 от Методиката структурни бариери за навлизане на пазара са тези, които се явяват като бариера, в резултат от необходимите първоначални разходи *или* условията на търсенето и създават неравноправни условия между предприятията със значително въздействие върху пазара и навлизащите предприятия на пазара, **затрудняващи или пречатващи навлизането на пазара.**

Неоснователни са изводите на КРС, че традиционната мрежа на БТК, изградена предимно чрез усукани метални двойки, дава предимство на дружеството пред неговите конкуренти.

Изградената от БТК инфраструктура би могла да бъде бариера за навлизане на новите предприятия на пазара, ако технологията на тази мрежа дава предимство на БТК при предоставяне на услугите на дребно. В рамките на извършения анализ КРС установява, че на пазара на дребно се наблюдава трайна тенденция на прехвърляне към линии със скорост над 8 Mbit/s. Самата комисия в анализа си посочва, че наличието на инфраструктура, която не може да бъде лесно дублирана, не може да бъде определено като абсолютна бариера за развитие на разглеждания пазар. В извършения анализ КРС изрично посочва следното:

*„Заклчението за наличие на контрол върху инфраструктура, която е трудна за дублиране, в частта ѝ за достъп до крайния абонат, вероятно би се запазило и в бъдеще, освен ако не възникнат значителни структурни промени на пазара, по-специално по отношение на мрежите и използваните технологии, напр. в резултат от широкото навлизане на алтернативни технологии, като Ethernet. Тази тенденция **вече се наблюдава** на българския пазар – видно от данните, представени в т. 4.1. от Раздел III, броят на Ethernet линиите под наем на дребно се увеличава **22 пъти** за тригодишния период на анализа, като в края на 2010 г. те представляват близо 34% от общия брой предоставени линии под наем на дребно. КРС очаква тази тенденция да се запази и дори да се задълбочи в периода до следващия анализ.”*

Тези изводи на КРС са направени при изследване на структурните бариери за навлизане на пазара на дребно. При липса на бариери за навлизане на пазарите на дребно, установени на база тенденциите на развитие на технологията, необосновани остават изводите на КРС за наличие на бариери на разглеждания пазар на едро. Развитие на пазара на дребно показва, че изградената от БТК инфраструктура, основана на усукани метални двойки, не представлява бариера за навлизане пред

алтернативните предприятия. При изследване развитието на мрежите на алтернативните предприятия КРС установява, че предприятията притежават изключително добре развити оптични опорни мрежи с точки на присъствие 27-те областни центъра. В тези 27 областни центъра е съсредоточено търсенето и предлагането на линии под наем, което показва, че алтернативните предприятия успешно развиват дейността си и успяват да отговорят на потребителското търсене. Развитието на мрежите на алтернативните предприятия показва, че за тях няма пречка да отговорят на потребителското търсене. Както се установява в извършения от КРС анализ, доколкото в определени населени места присъствието на определни алтернативни предприятия е ограничено, то този факт е породен от липсата на потребителско търсене, а не от наличие на структурни бариери за навлизане на пазара.²

На следващо място, необосновани са изводите на КРС относно наличието на високи и невъзстановими разходи, свързани с предоставянето на линии под наем със скорости до и вкл. 8 Mbit/s. Според КРС обстоятелството, че изграждането на традиционни линии под наем е свързано с изграждането на канална мрежа, създава конкурентно предимство пред БТК.

Този извод на КРС не може да бъде споделен. КРС вече е предприела необходимите мерки с цел преодоляване на потенциалните конкурентни проблеми. С решение № 246 от 22.02.2011 г. на БТК е наложено задължение за достъп до пасивната инфраструктура на БТК, като по този начин са предприети необходимите мерки с цел да не се допуска антиконкурентно поведение от страна на дружеството. Този извод се споделя и от самата комисия при разглеждане на взаимозаменяемост между линиите със различни скорости на пазарите на дребно.³

Наред с това, по отношение предлагането на услуги на едро, в извършения анализ КРС установява, че през разглеждания период броят на линиите под наем на едро с по-високи скорости, значително увеличава дела си. Като цяло, относителният дял на терминиращите сегменти на линии под наем на едро със скорости над 8 Mbit/s, изчислен на база брой линии, бележи ръст от 35,4 процентни пункта за периода 2008 – 2010 г. в същото време КРС установява, че посоката на развитие при терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорости до и включително 8 Mbit/s е обратна. Тази тенденция може да доведе само и единствено до извода, че алтернативните предприятия нямат необходимост от достъп до инфраструктурата на БТК с цел да осъществяват дейност на пазара на дребно. Оттук следва извода, че не са налице структурни бариери за навлизане на пазара

---

² Стр.26 от проекта на анализ

³ Стр.46 - „...Предвид, обаче, наложеното задължение на историческото предприятие БТК с Решение № 246 от 22.02.2011 г. на КРС за предоставяне на достъп до пасивна инфраструктура (канална мрежа), комисията счита, че на алтернативните предприятия е осигурена възможност за изграждане на собствени влакнесто-оптични мрежи за достъп, като стават все по-малко зависими от мрежата на БТК при осигуряване на достъп до крайните потребители...”

2.2. Не е изпълнен вторият критерий – липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията

Вторият критерий изисква да се изследва състоянието на конкуренцията, като се вземе предвид факта, че дори когато съществуват високи бариери за навлизане, **други структурни фактори или пазарни характеристики** може да показват, че пазарът клони към ефективна конкуренция.

Считаме, че характеристиките на разглеждания пазар водят до извода, че са налице възможности за развитие на конкуренцията. От анализа на състоянието на пазара се вижда трайната тенденция на преминаване към предоставяне на алтернативни линии под наем за сметка на традиционните линии. Предоставените традиционни линии спадат три пъти. Както вече бе отбелязано, интересът на алтернативните предприятия се насочва към предоставянето на линии със скорост над 10 Mbit/s, с оглед натиска на потребителското търсене. При така установеното развитие на пазара до регулаторна намеса може да се стигне, само ако са налице конкурентни проблеми при предоставянето на алтернативни линии под наем.

На следващо място, разглеждането на динамиката на пазарните дялове може да обоснове само обратния извод на този, направен от КРС. Според извършения анализ броят на предоставените линии под наем спада почти три пъти. Тази тенденция на траен спад в броя линии, предоставени от БТК, доказва още веднъж направените по-горе изводи, а именно че алтернативните предприятия нямат необходимост от осигуряване на достъп до мрежата на БТК, за да предоставят услуги на крайните потребители.

Предвид всичко изложеното по-горе считаме, че разглежданият съответен пазар не изпълнява кумулативно трите критерия, поради което не са налице основания същият да бъде определен като такъв, подлежащ на ex ante регулиране.

Б. В случай, че КРС не приеме така изложените аргументи за дерегулация на пазара на терминаращи линии под наем до и вкл. 8 Mbit/s, то считаме, че предложените специфични задължения следва да бъдат съществено изменени. От една страна, налице е противоречие между наложените мерки и дефиницията на съответния пазар. От друга страна, предложените мерки са непропорционални на установените проблеми.

1. Относно установените на пазара конкурентни проблеми:

1.1. Необходимо е да се подчертае, че анализът на изведените от КРС конкурентни проблеми на практика дава още едно доказателство за липса на основания за регулаторна намеса.

Според позицията на КРС конкурентен проблем е всяко пазарно поведение, чрез което се цели да не се допусне конкурентите да навлязат на пазара или да се изтласкат от пазара, или е в ущърб на потребителите. Анализът на потенциалните конкурентни проблеми, разгледани от КРС показва, че от страна на БТК не е налице възможност да

действа по начин, който може да доведе до нарушаване на възможностите за развитие на конкуренцията или до засягане интересите на крайните потребители.

Според КРС липсата на възможност за ползване на терминиращи сегменти от линии под наем до и вкл. 8 Mbit/s може да се отрази негативно на предоставянето на услуги на дребно. Този извод на Комисията е в пряко противоречие с резултатите от извършения анализ на съответния пазар на дребно. Както вече бе посочено, изследването на пазара на дребно показва, че крайните потребители трайно са се насочили към използването на алтернативни линии под наем. В същото време, на пазара на терминиращи линии със скорост до 8 Mbit/s се установява, че над 82 % от предоставените линии са традиционни. Установява се, също така, съществен спад в търсенето на традиционни линии под наем на едро. При така установената пазарна ситуация изводите на КРС за възможно негативно въздействие върху конкуренцията от страна на БТК са необосновани.

1.2. На следващо място, анализът на посочените от КРС потенциални конкуренти проблеми показва, че липсват мотиви за налагане на почти пълен обем от специфични задължения.

Според КРС при евентуално прилагане на по-високи цени от страна на БТК ще се препятства възможността на алтернативните предприятия да предлагат услуги на крайните потребители в райони, където имат ограничено покритие на мрежите си. Такъв конкурентен проблем би бил налице при условие, че е налице търсене на алтернативните предприятия от ползване на терминиращи сегменти от линии под наем в национален мащаб. В извършения анализ КРС установява, че **търсенето** и предлагането на линии под наем е съсредоточено в областните центрове. В същото време КРС установява, че в областните центрове алтернативните предприятия развиват успешно собствени мрежи, чрез които могат да отговорят на търсенето на алтернативни линии под наем. В тази връзка, изводите на КРС за наличие на възможности за крос-субсидиране са теоретични, без да е посочено конкретно пазарно поведение.

Необосновани са изводите на КРС за потенциалната възможност от прехвърляне на неценови предимства на вертикално свързаните пазари. Според комисията до такава пазарна ситуация може да се стигне при липса на каквото и да било външно въздействие върху предприятието със значително въздействие върху пазара. Развитието на съответните пазари на дребно показва, че БТК няма възможност да оказва негативно въздействие върху конкурентите. Поради интереса на потребителите към алтернативни линии под наем, които се предоставят чрез оптични мрежи, дружеството е поставено на една позиция заедно със своите конкуренти, предвид началния етап на развитие на оптичната си мрежа. В рамките на извършения анализ КРС установява, че за последните 8 години линиите под наем, предмет на разглеждания пазар, са прилагани на търговска основа, като за този период не е възникнал нито един спор по отношение предлагането на услугата. В същото време КРС не отчита този факт при изследване на потенциалните конкурентни проблеми, които са отправна точка за определяне на обхвата от специфични задължения.

На следващо място, изводите на КРС, че алтернативните предприятия не могат да предложат услуги с качество, сходно на предлаганото на БТК, не почива на обективните

изводи, направени при пазарния анализ. Комисията изрично посочва в анализа си, че за предприятията, които развиват оптични мрежи и предлагат линии със скорост над 8 няма пречка да предложат линии с по-ниска скорост. Пречки за навлизане на пазара са налице при обратната ситуация – при изградена мрежа, която има възможност за предоставяне на линии със скорост до 8 Mbit/s е необходимо извършването на инвестиции с цел да се осигурят линии с по-високи скорости на преноса. Развитието на мрежите на алтернативните предприятия показва, че за тях няма пречка да отговорят на потребителското търсене. Както се установява в извършения от КРС анализ, доколкото в определени населени места присъствието на определени алтернативни предприятия е ограничено, то този факт е породен от липсата на потребителско търсене, а не от наличие на структурни бариери за навлизане на пазара.

При така установената пазарна ситуация, която показва реална конкуренция на пазарите на дребно, изводите на КРС за наличие на потенциални ценови и неценови конкурентни проблеми се явяват необосновани. В тази връзка считаме, че ако КРС поддържа позицията си за необходимост от регулаторна намеса, то тя трябва да бъде сведена до минимално въздействие върху вече установените търговски отношения при предоставяне на линии под наем на едро.

2. По отношение на конкретно наложените специфични задължения:

Съгласно чл. 157 от ЗЕС наложените от КРС задължения следва да са пропорционални на установената неефективна конкуренция и на целения резултат. Според комисията прилагането на тази разпоредба означава регулаторният орган да избере най-малко обременяващата мярка за съответното предприятие със значително въздействие върху пазара, като в същото време тази мярка следва да е обоснована от гледна точка на целения резултат.

Считаме, че при определяне на специфичните задължения КРС се е отклонила от така определения принцип.

2.1. По отношение определените ценови мерки:

2.1.1. На първо място, следва да се отбележи, че наложените ценови ограничения са необосновано разширени спрямо дефиницията на разглеждания съответен пазар:

Съгласно т. II от проекта на решение на КРС съответният продуктов пазар включва всички линии, при които:

1. една от крайните точки е разположена **в рамките на** някой от 27-те административни областни центрове, **а другата точка** е разположена в населено място, което се намира в рамките на административната област, **обслужвана от този център;**

2. и двете крайни точки са разположени **в рамките на** областен център или друго населено място (селищни линии под наем);

3. и двете крайни точки са разположени в различни населени места, намиращи се в **една и съща административна област.**

В същото време, съгласно предложените мерки се предвижда ценова регулация на линия, при която двете крайните точки се намират извън административните центрове и са в различни административни области. Така определените ценови ограничения излизат извън обхвата на дефинирания продуктов пазар. Съгласно установеното в анализа ценовата регулация би следвало да е относима само към терминиращи линии под наем със скорост до и вкл. 8Mbit/s., и с крайни точки, определени съобразно дефинирания продуктов пазар. В тази връзка, предложените ценови мерки при предлагане на линия под наем, при която двете крайните точки се намират извън административните центрове и са в различни административни области, следва да отпаднат от окончателното решение на КРС.

Освен че предложената мярка излиза извън обхвата на разглеждания пазар, същата е неясна и необоснована.

В решението на КРС липсват мотиви за определяне на цена на терминираща линия под наем като половината от стандартната приложима цена. Няма основания за въвеждане на допълнителна отстъпка върху вече определената цена за терминираща линия под наем и в тази връзка предложението на КРС следва да отпадне.

По отношение въведения критерии за разстояние при определяне на крайната цена на терминиращата линия под наем, следва да се посочи, че същият е неясен. Не става ясно на какъв принцип са обвързани зоните, прилагани от БТК, с границата на съответната административна област. За целите на ценовата регулация КРС посочва, че разглежда ценови равнища от първа до трета зона, които разстояния са обвързани с дефинираните от БТК зони. В същото време при дефинирането на този критерий КРС взема предвид разстоянието до границата на административна област.

2.1.2. На следващо място, с предложеното решение необосновано се налагат задължения на пазарите на дребно, където КРС установява наличие на ефективна конкуренция.

Според предложения проект на анализ за БТК се въвежда задължение, както следва:

- промените на **цените на линиите под наем на дребно** със скорости до и включително 8 Mbit/s следва да бъдат внасяни **за сведение** на регулатора, **в срок от два месеца** преди влизането им в сила.
- БТК следва да внесе в комисията пълна **информация за планираните изменения в условията на предоставянето на услугите на дребно най-малко два месеца** преди започване на търговското предлагане на услугите на дребно, заедно с документите за тяхното ценообразуване **и предложение за изменение** в условията и цените на едро.

ЗЕС въвежда ясно разграничение в задълженията на предприятията при регулирани и при нерегулирани цени. По-специално, законът прави разграничение в задълженията на предприятията по отношение предварителното внасяне на ценови оферти на дребно в КРС. Съгласно чл. 216, ал.4 от ЗЕС предприятията са задължени да внасят цени на дребно **за сведение** в КРС **три дни** преди влизането им в сила. Предложеното регулаторно задължение е в пряко противоречие с императивна разпоредба на закона.

По този начин, задължението се явява нищожно, поради което същото не може да добие правен ефект спрямо задълженото лице.

На следващо място, необосновани са аргументите на КРС във връзка с налагане на мярката. Доколкото регулаторната намеса по реда на ЗЕС се основава на принципа на *ex ante* регулацията, този принцип определя, че мерките, които предприема КРС са вследствие на анализ за развитието на пазара в перспектива. Предварителната намеса на регулатора се изразява в предварителното определяне правилата, които трябва да бъдат спазвани от съответното предприятие при предлагането на регулирани услуги (в конкретния случай, определяне на ценови таван за регулираната цена на едро.). Прилагането на този принцип не означава, че при контрола по изпълнението на наложените мерки регулаторът отново следва да прилага процедури, които изискват предварителни действия, преди влизане в сила на съответната ценова оферта. Контролът по изпълнение на вече наложените специфични задължения винаги е последващ. Противното тълкуване би обезсмислило наличието на санкционна разпоредба при неизпълнение на наложено специфично задължение. Провеждането на административно-наказателна процедура винаги следва момента на вече извършеното нарушение.

Предвид посоченото, изискването за внасяне на цени на дребно два месеца преди тяхното публикуване е в пряко противоречие с изискванията на закона. Правомощията на КРС са ограничени до налагане на специфични задължения само и единствено по отношение на услугите, част от разглеждания продуктов пазар. С анализа КРС дефинира ценови ограничения по отношение регулираната услуга на едро. При евентуално нарушаване на тези задължения законът е определил възможностите за намеса от страна на КРС, както чрез провеждане на процедури за решаване на спорове, така и чрез налагане на санкции в съществен размер. В тази връзка считаме, че от окончателните мерки следва да отпаднат всички изисквания, свързани с предварително внасяне на цени на дребно.

2.2. По отношение задълженията за достъп:

2.2.1. На първо място, считаме, че не са налице основания за налагане на задължения за достъп по следните аргументи:

Според предложения проект на БТК ще се наложи задължение за предоставяне на достъп до необходими мрежови елементи и съоръжения с оглед ползване на услугата „терминирани сегменти на линии под наем на едро със скорости до и включително 8 Mbit/s“, независимо от използваната технология за предоставяне на наетия или резервиран капацитет.

Съгласно възприетата от КРС дефиниция, услугата линии под наем се предоставя между две крайни точки. Достъпът се осъществява чрез стандартизиран интерфейс на съответната линия.

Предвид това, ползването на услугата линии под наем не се осъществява чрез мрежови елементи и съоръжения на предприятието, предоставящо услугата, а се осъществява в крайни точки, чрез съответен стандартизиран интерфейс. Съгласно т. 23 от Допълнителните разпоредби на ЗЕС "интерфейс" е електрическа, електронна, електромагнитна или оптична система, включваща или не софтуер, която дава възможност за взаимна свързаност или обмен на сигнали между съоръжения, свързани чрез него, при спазване на съответните технически спецификации.

Предвид посоченото считаме, че така наложеното задължение за достъп разширява неправомерно обхвата на услугата, като дава възможност на потребителите да имат достъп до неясни мрежови елементи, нямащи никакво отношение към крайната точка, която е границата на мрежата или към интерфейса за свързване.

От тази гледна точка е необходимо от целия анализ и Проекта на решение да отпадне задължението за достъп.

2.2.2. На следващо място считаме, че наложеното задължение за достъп е необосновано. Според КРС с наложеното задължение се цели да се даде възможност на алтернативните предприятия да предоставят еквивалентни услуги на тези, предлагани от БТК. Този аргумент на КРС не може да обоснове налагане на задължения за достъп със степен на детайлизация на задължението, както е предложено в проекта на решение.

Извършения от КРС анализ показва, че интересът към ползване на линии под наем на дребно се проявява от администрации или корпоративни клиенти. Тяхната дейност е концентрирана в областните центрове на страната. В тази връзка изградената инфраструктура не дава предимство на БТК при предоставяне на услуги на дребно.

Според КРС наложеното задължение за достъп ще гарантират развитието на икономическата ефективност на конкуренцията по отношение изграждане на мрежи за достъп, базирани на влакнесто-оптична среда. Този аргумент на КРС е некоректен. КРС приема, че разглежданият пазар подлежи *ex ante* регулиране поради наличие на структурните бариери, свързани с притежаваната от БТК традиционна абонатна мрежа с национално покритие, базирана на усукани метални двойки. В тази връзка, осигуреният достъп до мрежата не може да има за предмет осигуряване на възможност на алтернативните предприятия да развият оптични мрежи, поради което мотивите на КРС за налагане на задължение за достъп в предложения обем са неоснователни.

Предвид изложеното по-горе считаме, че пропорционалната мярка на разглеждания пазар следва да се ограничи до запазване на предоставения достъп, без да се въвеждат допълнителни изисквания във връзка с правилата по определяне на срокове и условия за предоставяне на услугите. Предвид липсата на спорове между предприятията, включително и по отношение на услугите извън минималния пакет, които се предоставят на търговска основа, не са налице основания за въвеждане на рестриктивни мерки в процедурите по предоставяне на достъп. Промяната в установените процеси по предоставяне на услугата безспорно оказват влияние върху вътрешните процеси в дружеството. В тази връзка, не следва да се допуска въвеждане

на по-рестриктивни мерки при осигуряване на достъп, спрямо процедурите, приложими към настоящия момент.

Предвид посоченото считаме, че предложеният проект на решение следва да се измени като отпаднат следните условия – т. V.1.2.1., т. V.1.2.3., т. V.1.2.4., т. V.1.2.5 и т. V.1.2.6.

В т.1.2.2. следва да отпаднат думите „и/или за получаване на услуга, регламентирана във вече сключен договор“. В посоченото условие е регламентирано задължението на БТК за предоставя услуга терминиращи сегменти на линии под наем със скорост до и включително 8 Mbit/s. По този начин изчерпателно са изброени услугите, предмет на разглеждания продуктов пазар. В тази връзка въвеждането на други услуги, различни от определените в продуктовия пазар, е необосновано.

Определените задължения за БТК следва да се ограничат до запазване на предоставения достъп, включително по отношение на постигнатите срокове за предоставяне на услугата.

2.3. По отношение задълженията за прозрачност:

Така определеното съдържание на задължението за прозрачност е необосновано от гледна точка на установеното развитие на пазара. Задължението за прозрачност се налага с цел да се преодолеят потенциални конкурентни проблеми, свързани с прилагане на тактики на забавяне, въвеждане на прекомерни изисквания към предприятията, дискриминиране по отношение качеството на предлаганите услуги.

Вследствие на извършения анализ КРС установява, че до този момент не са възниквали спорове между БТК и предприятията във връзка с предоставяне на линии под наем на едро, включително по отношение на линиите над 2 Mbit/s, които до момента са били предмет на свободно търговско договаряне.

Предложената степен на подробност на информацията, която следва да се публикува, е значително по-висока от съдържанието на действалото до момента типово предложение. При липса на спорове между предприятията, както и при ясно изразена тенденция на преминаване към линии с по-висока скорост на пазара на дребно, предложената от КРС мярка се явява необоснована и непропорционална. Така предложените мерки са в отклонение от позицията на Групата на европейските регулатори относно най-добрите практики при налагане на мерки на съответните пазари на линии под наем на едро, която се цитира от самата Комисия. Според посочения документ, същият има за цел да подпомогне регулаторите при определяне на най-ефективните мерки. В същото време изрично се посочва, че този документ не може да замести необходимостта от извършване на оценката за пропорционалност на наложените мерки.

С така предложеното от КРС съдържание на задължението за прозрачност на практика не се постига ефекта на облекчаване на задълженията на БТК. Не се постига и посочената от КРС цел да се осигури възможност за гъвкаво поведение на пазара на дребно от страна на БТК. Предвид посоченото считаме, че предложените от КРС мерки за прозрачност следва да бъдат съществено редуцирани. При липса на съществени потенциални конкурентни проблеми на разглеждания пазар считаме, че обемът от информация, който следва да бъде публикуван, не следва да надвишава нормативно установеното минимално съдържание на информацията, която се необходима при сключване на договор за достъп съгласно чл. 19, ал.3 от Наредба № 1.

IV. ПО ОТНОШЕНИЕ СЪОТВЕТНИЯ ПАЗАР НА ЛИНИИ ПОД НАЕМ НА ДРЕБНО

Според предложения проект на анализ КРС установява наличие на ефективна конкуренция на разглеждания пазар. Считаме, че така направените изводи от комисията са правилни, по следните аргументи:

Развитието на технологиите провокира пренасочване на потребителското търсене към линии с по-високи скорости. Анализът на КРС показва, че алтернативните предприятия успешно развиват своите мрежи и имат възможност да отговорят на потребителското търсене. Доказателство в тази посока е фактът, че през 2009 г. на пазара са навлезли пет нови предприятия, като техният дял на база брой линии достига до 25 %. През 2010 г. продължават да навлизат нови предприятия, които до този момент не са участвали на разглеждания пазар. За разглеждания период броят на предоставените линии под наем от алтернативните предприятия се увеличава 24 пъти. В тази връзка, налице е ефективно развитие на конкуренцията на пазара.

В анализа на състоянието на пазара КРС установява, че алтернативните предприятия имат добре развити опорни мрежи в големите административни центрове, където е концентрирана дейността на дружествата и администрациите, които на практика имат необходимост от предоставяне на услуги под наем на дребно. Наличието на конкурентна среда се доказва от тенденцията на развитие на пазарните дялове. За разглеждания период броят на алтернативните предприятия, които предоставят линии под наем се повишава за сметка на пазарният дял на БТК където се отбелязва съществен спад. За разглеждания период от две години делът на БТК спада с 33 %, като тази тенденция на спад в пазарния дял се запазва. Друго доказателство за наличието на ефективна конкуренция е наблюдавания процес на намаляване на цените. Наблюдаваният спад в цените може да обоснове единствено и само наличие на ефективна конкуренция между предприятията, които имат възможност да определят своите цени свободно, единствено при съобразяване с потребителското търсене. Възможността на предприятията да следват ценова политика, независима от своите конкуренти доказва наличие на засилената конкуренция на разглеждания пазар.

Предвид посоченото считаме, че изводите на КРС относно наличието на ефективна конкуренция на разглеждания пазар на дребно са в пълно съответствие с реалната пазарна ситуация. В тази връзка считаме, че позицията на КРС следва да се запази при окончателното приемане на решението на регулатора.

V. ПО ОТНОШЕНИЕ РАЗГЛЕЖДЕНИЯ ПАЗАР НА ТЕРМИНИРЩИ ЛИНИ ПОД НАЕМ СЪС СКОРОСТ НАД 8 Mbit/s

Според предложениния проект на анализ КРС установява наличие на ефективна конкуренция на разглеждания пазар. Считаме, че така направените изводи от комисията са правилни, по следните аргументи:

Технологичното развитие на мрежата на БТК показва, че дружеството е изправено пред необходимостта да направи инвестиции в изграждане на оптична връзка в последния участък на мрежата, което го поставя в равностойно положение спрямо конкурентните предприятия. За предоставянето на линии под наем със скорост над 8 Mbit/s не се изисква дублирането или използването на съществуващата традиционна абонатна мрежа на БТК, което означава, че БТК няма възможност да се възползва от изградената мрежа на национално ниво в ущърб на своите конкуренти. Всички участници на пазара развиват едновременно оптичните си мрежи, поради което няма предприятие, което има възможност да прехвърлят пазарна сила на вертикално свързани пазари. В тази връзка, на разглеждания пазар не се наблюдават структурни бариери, които могат да препятстват навлизането на нови участници и да пречат на развитието на ефективна конкуренция. Напротив, анализът на пазара на дребно показва, че алтернативните предприятия успешно развиват своите оптични мрежи в отговор на засиленото потребителско търсене на алтернативни линии с по-високи скорости.

Наличието на ефективна конкуренция на разглеждания пазар се потвърждава и от динамиката в развитието на пазарните дялове на предприятията. На пазара са налице учасници с близки или по-високи пазарни дялове от тези на БТК. Наблюдава се динамично преразпределяне на пазарните дялове, което показва наличие на конкурентна среда на разглеждания пазар.

Предвид посоченото считаме, че изводите на КРС относно наличие на ефективна конкуренция на разглеждания пазар са коректни и не следва да бъдат променяни при приемане на окончателното решение на КРС.

VI. ПО ОТНОШЕНИЕ РАЗГЛЕЖДЕНИЯ ПАЗАР НА МАГИСТРАЛНИ СЕГМЕНТИ НА ЛИНИ ПОД НАЕМ НА ЕДРО

Според предложениния проект на анализ КРС установява наличие на ефективна конкуренция на разглеждания пазар. Считаме, че така направените изводи от комисията са правилни, по следните аргументи:

Анализът на състоянието на съответния пазар показва трайна тенденция на спад в предоставянето на традиционни линии за сметка на алтернативни магистрални линии под наем. Налице е значителна миграция към линии с по-високи скорост. Болшинството от предприятия, които предлагат линии под наем, имат изградени високоскоростни

оптични мрежи. Наличието на конкуренция на разглеждания пазар се потвърждава от факта, че във всеки от разгледаните 27 областни центъра има най-малко две предприятия, конкурентни на БТК. В тази връзка, за предприятията не са налице структурни бариери за навлизане на пазара, което показва наличие на възможности за развитие на ефективна конкуренция.

Анализът на основните пазарни показатели доказва този извод:

На първо място, почти 50 % от линиите на разглеждания пазар се предоставят от алтернативни предприятия. Това показва, че пазарът не се добинира от БТК, а е налице конкуренция между предприятията.

На следващо място, анализът показва нарастване на броя на предоставяните линии под наем, като в същото време се наблюдава спад в приходите. Това води до извод за наличие на ефективна конкурентна среда, в която ценнообразуването се определя на базата на потребителското търсене, но не и под натиска на едно излязено предприятие със значително въздействие върху пазара.

**УВАЖАЕМИ Д- БОЖКОВ,
УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА КРС,**

Предвид всичко изложено по-горе считаме, че при окончателното приемане на решението си КРС следва да вземе под внимание реалните тенденции на развитие съответните пазари, като запази подхода си за въздържане от регулаторна намеса на съответния пазар на дребно, на пазара на терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорост над 8 Mbit/s, както и на пазара на магистрални сегменти на линии под наем на едро. По отношение на предвидената регулация на пазара на терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорост до и вкл. 8 Mbit/s считаме, че резултатите от извършения анализ показват необходимост от въздържане на регулаторна намеса. В тази връзка считаме, че с приемане на окончателното решение КРС следва да предвиди дерегулация на терминиращи сегменти на линии под наем на едро със скорост до и вкл. 8 Mbit/s.

С уважение

Жанет Захариева
Пълномощник на изпълнителния директор

